

НАВЧАННЯ МОВИ НА ОСНОВІ ЗАВДАНЬ: ПОКРАЩЕННЯ ЗАСВОЄННЯ МОВИ ЗА ДОПОМОГОЮ ЗМІСТОВОГО СПІЛКУВАННЯ. ПРИНЦИПИ ТА ОГЛЯД ЛІТЕРАТУРИ

Навчання мови на основі завдань (TBLT/ Task-based language teaching) – це навчальний підхід, який зосереджений на використанні автентичних завдань як основної одиниці вивчення мови. У TBLT учні беруть участь у цілеспрямованих, значущих завданнях, які вимагають застосування мовних навичок для досягнення конкретної мети чи результату. Цей підхід робить наголос на спілкуванні, співпраці та розвитку володіння мовою шляхом осмисленого використання мови. Основні принципи TBLT включають вибір завдань, їх виконання та мовну спрямованість. Завдання мають бути відповідними, складними та автентичними, вимагаючи від учнів спілкування та взаємодії з іншими для досягнення конкретної мети. Під час виконання завдання учні беруть участь у виконанні завдання, використовуючи свої мовні та комунікативні ресурси. Крім того, TBLT набув популярності в мовній освіті завдяки своїй орієнтованості на учня та комунікативній природі. Це сприяє автономії учнів, заохочує змістовне спілкування та сприяє розвитку як вільного, так і мовлення згідно чітких завдань. TBLT було впроваджено в різних контекстах, включаючи класи, мовні програми та дослідження вивчення другої мови. Як динамічний підхід, TBLT продовжує розвиватися та адаптуватися до різних освітніх умов і потреб учнів. Його реалізація може відрізнятися залежно від таких факторів, як рівень кваліфікації учнів, культурний контекст і педагогічні міркування. Дослідження TBLT довели його ефективність у сприянні результатам вивчення мови, мотивації учнів та інтеграції технологій у розробку та виконання завдань. TBLT акцентується на використанні мови в реальних ситуаціях, що дозволяє студентам навчитися ефективно комунікувати. Завдання, орієнтовані на реальні комунікативні ситуації, допомагають учням розвивати практичні навички, необхідні для використання мови у реальному житті. Конкретні цілі та виконання реальних завдань роблять процес навчання цікавішим і заохочують студентів до активного використання мови. TBLT дозволяє студентам активно взаємодіяти між собою, сприяючи розвитку навичок мовлення, слухання, читання та письма. Учні вчаться ефективно висловлювати свої думки, розуміти інших та адаптуватися до різних комунікативних ситуацій. TBLT надає можливість студентам застосовувати свої мовні знання у практичних ситуаціях. Вони навчаються вирішувати реальні завдання, використовуючи вивчену мову, що допомагає зміцнити їх розуміння та запам'ятовування мовних структур.

Ключові слова: навчання мови на основі завдань (TBLT), навчальний підхід, автентичні завдання, осмислене використання мови, основні принципи, вибір і дизайн завдань, взаємодія.

Навчання мови на основі завдань (TBLT) – це інноваційний підхід до вивчення мови, який надає пріоритет комунікації в реальному житті та осмисленому використанню мови. Цей педагогічний метод наголошує на виконанні завдань, а не на традиційному фокусуванні на ізольованих мовних компонентах, сприяючи засвоєнню мови через активне залучення та автентичну мовну практику. У цій статті досліджуються ключові принципи та переваги TBLT, ефективність у сприянні володінню мовою та навикам спілкування серед учнів. TBLT включає в себе принципи комунікативного навчання мови та ґрунтується на уявленні про те, що вивчення мови є найефективнішим, коли учні активно використовують мову в контексті. Виконуючи завдання, учні мають можливість практикувати та розвивати свої мовні навички за допомогою реалістичних завдань, що відображають типи використання мови, з якими учні стикаються в реальних життєвих ситуаціях. Загалом, викладання мови на основі завдань пропонує підхід, орієнтований на учня, який сприяє спілкуванню, взаємодії та розвитку мовних навичок шляхом застосування автентичних завдань.

Навчання мови на основі завдань (TBLT) було досліджено різними вченими в галузі вивчення другої мови та її викладання. Одним із видатних дослідників, які зробили значний внесок у дослідження TBLT, є Род Елліс. Р. Елліс є відомим вченим у галузі оволодіння другою мовою та провів широке дослідження різних аспектів викладання мови, включаючи навчання на основі завдань. Його робота включає вивчення ролі завдань у вивченні мови, принципів проектування завдань та виконання завдань у класі. Джейн Вілліс відома своїм внеском у викладання мови на основі завдань і розробку матеріалів. Вона проводила дослідження щодо розробки завдань, виконання завдань у класі та впливу завдань на результати вивчення мови. Дж. Вілліс також є автором книг і статей про навчання, засноване на завданнях [3]. Майкл Лонг провів дослідження і розробив гіпотезу взаємодії, яка підкреслює важливість узгодженої взаємодії під час вивчення мови. Дослідження Пітера Скехана зосереджено на когнітивних аспектах навчання мови за завданнями. Він досліджував такі фактори, як складність завдань, послідовність завдань і вплив завдань розвиток мови. Робота П. Скехана сприяла розумінню когнітивних процесів, пов'язаних із виконанням завдань, і їх впливу на вивчення мови. Мартін Байгейт провів дослідження вивчення мови на основі завдань і дослідив різні аспекти розробки та реалізації завдань. Його робота досліджує роль повторення завдань, послідовність завдань і вплив характеристик завдання на результати вивчення мови [7]. Дослідження Байгейта зробили внесок у теоретичне та практичне розуміння навчання, заснованого на завданнях.

Ці дослідники, серед іншого, зробили значний внесок у сферу викладання мови на основі завдань через свої емпіричні дослідження, теоретичні основи та практичні ідеї. Їх робота надала цінну інформацію про переваги, проблеми та ефективне впровадження підходів, що базуються на завданнях, у контексті викладання та вивчення мови.

Мета цієї статті – надати всебічний огляд викладання мови на основі завдань (TBLT). Стаття має на меті служити цінним ресурсом для педагогів, дослідників і практиків, зацікавлених у розумінні та використанні TBLT як ефективного підходу до навчання мови.

Стаття починається з представлення концепції викладання мови за завданнями, окреслення її принципів і теоретичних основ. Робота висвітлює ключові характеристики, які відрізняють TBLT від інших підходів до навчання. У дослідженні розглядаються основні компоненти TBLT, включаючи вибір завдань, виконання завдань, мовний фокус і оцінку завдань. У статті обговорюються потенційні переваги TBLT для тих, хто вивчає мову, такі як підвищення мотивації, покращення комунікативних навичок і підвищення рівня володіння мовою.

Праця пропонує уявлення про розробку завдань, дії перед виконанням завдань, методи виконання завдань і способи включення мовного фокусу в структуру, засновану на завданнях. Також обговорюється роль вчителя як фасилітатора та важливість самостійності учня в TBLT. Праця також розглядає педагогічні міркування, такі як адаптація TBLT до різних рівнів кваліфікації, інтеграція технологій та оцінка продуктивності учнів у контексті завдань. Стаття заохочує подальші дослідження та розвідки в галузі TBLT, пропонує напрями для майбутніх досліджень і розвитку.

Ключові принципи TBLT

Підхід TBLT ґрунтується на кількох ключових принципах, які керують його впровадженням і відрізняють його від більш традиційних підходів до навчання мови. Ці принципи включають використання автентичних завдань, орієнтацію на учня та зосередженість на значенні [4]. Цей підхід наголошує на використанні автентичних завдань реального світу, з якими учні можуть зіткнутися в середовищі цільової мови. Помітно, що ці завдання розроблені таким чином, щоб відображати фактичні цілі, для яких використовується мова, наприклад замовлення їжі в ресторані, проведення інтерв'ю або участь у груповій дискусії. Залучаючи учнів до автентичних завдань, TBLT надає можливості для змістовного спілкування та розвитку практичних мовних навичок [5]. Крім того, він ставить учнів у центр процесу вивчення мови. Вчителі виконують роль фасилітаторів, супроводжуючи учнів у виконанні завдань і надаючи підтримку, якщо це необхідно. Учні заохочують брати активну участь у навчанні, прийнятті рішень, співпраці з однолітками та обміркуванні використанні мови [7]. Цей підхід, орієнтований на учня, підвищує мотивацію, автономію та самостійне навчання серед учнів.

Крім того, TBLT зосереджується на значенні. Основна мета TBLT – передати й зрозуміти значення, а не зосереджуватися лише на точності мовних форм. Учні заохочують використовувати мову для досягнення комунікативної мети, навіть якщо їх мова містить помилки. Таким чином, віддаючи перевагу значенню над формою, TBLT створює сприятливе середовище для учнів, щоб експериментувати, ризикувати та розвивати свою комунікативну компетентність [7].

Переваги TBLT

Цей підхід пропонує численні переваги для тих, хто вивчає мову, сприяє засвоєнню мови та розвитку комунікативних навичок у змістовний та захоплюючий спосіб. З цієї причини цей тип навчання зосереджується на підвищенні рівня володіння мовою. Виконуючи автентичні завдання, учні знайомляться з широким спектром мовних структур, словникового запасу та функціонального використання мови. Такий вплив полегшує набуття нових мовних особливостей і покращує загальний рівень володіння мовою. Зосередження на значенні також дозволяє учням розвивати вільне мовлення та комунікативну компетентність, що дозволяє їм більш ефективно висловлюватись у реальних життєвих ситуаціях [5]. Крім того, TBLT використовує внутрішню мотивацію учнів, надаючи їм завдання, які є актуальними, цікавими та пов'язаними з їхніми особистими інтересами та потребами. Такий підхід сприяє активній участі та формує позитивний досвід навчання. Під час успішного виконання завдань учні відчують почуття причетності та досягнення, що підвищує мотивацію та бажання продовжувати вивчення мови [7]. З іншого боку, TBLT готує учнів до використання мови в реальному житті, зосереджуючись на автентичних завданнях і сприяючи змістовному спілкуванню. Тому, беручи участь у таких завданнях, як рольові ігри, моделювання та дії з вирішення проблем, учні розвивають навички, необхідні для навігації в різних контекстах спілкування [4]. Вони набувають впевненості у своїй здатності ефективно взаємодіяти з носіями мови та діяти в реальних мовних ситуаціях.

Приклади завдань

Вивчення мови на основі завдань (TBLT) зосереджується на вивченні мови за допомогою змістовних і автентичних завдань. Ці завдання моделюють ситуації з реального життя та заохочують учнів активно використовувати мову для досягнення конкретної мети [5]. Приклади вправ для вивчення мови на основі завдань:

1. Рольові розмови: створіть сценарії рольових ігор, у яких учні виконують різні ролі та беруть участь у розмовах. Наприклад, сценарій ресторану, де один учень грає клієнта, а інший – офіціанта. Поставте конкретні цілі для кожної ролі, наприклад, замовити їжу, попросити рекомендації або подати скаргу.

2. Діяльність із розривом інформації: розробка діяльності, у якій учні мають різну інформацію та потребують обміну нею, щоб виконати завдання. Наприклад, один учень має карту з маршрутом, а інший учень має запитати маршрут до певного місця. Ця вправа сприяє спілкуванню та обміну інформацією.

3. Завдання на розв'язання проблем: ставте учням реальні життєві проблеми або виклики, для вирішення яких потрібні знання мови. Наприклад, групова діяльність, де учні планують спільну поїздку на

вихідні, обговорюючи транспорт, проживання та заходи. Вони можуть вести переговори, вносити пропозиції та досягати консенсусу.

4. Мультимедійні проекти: призначте учням мультимедійні проекти, де вони використовують мову для створення вмісту. Наприклад, створити відеопрезентацію про своє рідне місто або епізод подкасту з обговоренням цікавої теми. Ця вправа дозволяє учням використовувати різні мовні навички, такі як написання сценаріїв, запис аудіо та редагування відео[4].

5. Ігри-симулятори: використовуйте ігри-симулятори для вивчення мови або віртуальні середовища, які забезпечують захоплюючий досвід. Наприклад, онлайн-симуляція, де учні ведуть віртуальний бізнес і їм потрібно спілкуватися з клієнтами, постачальниками та колегами. Цей тип вправ залучає учнів до реалістичної та інтерактивної мовної практики [2].

«Навчання на основі завдань» Дж. Вілліса та Д. Вілліса (2007) є вичерпним посібником, який досліджує практичне впровадження викладання мови на основі завдань (TBLT). Книга пропонує низку ідей і стратегій для вчителів щодо ефективного впровадження TBLT у мовні класи. У книзі наголошується на принципах і перевагах TBLT як підходу, який сприяє залученню учнів, змістовному спілкуванню та засвоєнню мови. Досліджено перехід від традиційної уваги до граматичних структур до уваги до виконання значущих завдань [2]. Вчені надають вказівки щодо того, як розробляти завдання, які є автентичними, актуальними та доступними для учнів.

Книга «Навчання на основі завдань» розглядає оцінювання завдань і надає вказівки для оцінювання продуктивності учнів і надання зворотного зв'язку. У дослідженні розглядаються різні методи оцінювання, такі як самооцінка, взаємна оцінка та оцінка вчителя, які можна використовувати для оцінки як процесу, так і результату виконання завдання. Автори обговорюють роль виправлення помилок у системі задач. Вони підкреслюють важливість надання змістовного та своєчасного зворотного зв'язку, який зосереджується на комунікативній ефективності використання мови учнями. Дослідники пропонують стратегії виправлення помилок, які збалансовують точність і плавність, такі як відкладене виправлення помилок, самовиправлення та групове виправлення [2].

Автори обговорюють важливість урахування культурних і соціальних факторів під час розробки та реалізації завдань. Вони спрямовані на потребу в завданнях, які поважають культурне походження учнів, надають можливості для міжкультурного спілкування та підвищують обізнаність у соціальних питаннях. Автори підкреслюють роль завдань у сприянні культурному розумінню та співчуттю серед учнів [2].

«Вивчення та викладання мови на основі завдань» Рода Елліса (2009) є провідною працею, яка досліджує теоретичні основи, результати досліджень і практичні наслідки викладання мови на основі завдань (TBLT) [3]. Книга містить вичерпний огляд ключових ідей і концепцій, пов'язаних з TBLT.

Р. Елліс представляє TBLT як підхід, який зосереджується на використанні значущих завдань як центральної одиниці навчання. Він підкреслює важливість залучення учнів до реальних завдань, які сприяють спілкуванню та використанню мови в автентичному контексті. Елліс пропонує теоретичну основу для розуміння TBLT та його ролі в сприянні засвоєнню мови. Елліс досліджує інтеграцію мовного фокусу в рамках підходу, заснованого на завданнях. Він обговорює роль мовного введення, зауваження та зворотного зв'язку в підтримці розвитку мови під час і після виконання завдання [3]. Елліс наголошує на необхідності збалансованого зосередження на значенні та формі для сприяння засвоєнню мови.

Елліс обговорює еволюцію ролі вчителя в класі, що базується на завданнях. Він досліджує перехід від традиційного підходу, орієнтованого на вчителя, до більш сприятливої ролі, підтримуючи учнів у виконанні завдань і розвитку мови [3]. Елліс надає практичні ідеї та стратегії для ефективного впровадження TBLT у різноманітних навчальних контекстах.

«Вивчення та викладання мови на основі завдань» Пітера Скехана є цінним ресурсом для педагогів, дослідників і практиків, які цікавляться TBLT. Елліс представляє всебічне та доступне дослідження теоретичних основ, результатів досліджень і практичних міркувань, пов'язаних із TBLT. Книга пропонує чітке розуміння основних концепцій, керівних принципів і педагогічних наслідків впровадження TBLT у мовних класах.

Стаття Пітера Скехана 1996 року під назвою «Основа для впровадження навчання на основі завдань» викладає ключові ідеї та принципи впровадження навчання мови на основі завдань (TBLT) у мовних класах. Скехан виступає за перехід від традиційного навчання мови, заснованого на граматиці, до підходу, заснованого на виконанні завдань. Скехан пропонує цикл завдань, що складається з трьох етапів: етапи попереднього виконання завдання, цикл виконання завдань і мовний фокус. Цикл завдань передбачає участь учнів у виконанні завдання з подальшим переглядом та аналізом їх виконання [6]. Цей аналіз може призвести до діяльності, зосередженої на мові, яка стосується конкретних мовних особливостей або труднощів, що виникли під час виконання завдання.

Скехан підкреслює важливість автентичності в завданнях. Завдання повинні відображати використання мови в реальному світі та надавати учням можливість використовувати цільову мову осмислено, цілеспрямовано [6]. Автентичність підвищує мотивацію учнів і сприяє перенесенню мовних навичок у контексти реального життя.

Скехан наголошує на цінності залучення та співпраці учнів під час навчання на основі завдань. Учні повинні брати активну участь у виконанні завдання, обговорюючи значення та працювати разом для досягнення цілей завдання. Співпраця покращує вивчення мови та сприяє розвитку навичок взаємодії.

Висновки. Підсумовуючи, викладання мови на основі завдань (TBLT) постає як потужний навчальний підхід, який покращує засвоєння мови через змістовне спілкування. Ставлячи автентичні завдання в центр вивчення мови, TBLT сприяє взаємодії, взаємодії та застосуванню мовних навичок у контексті реального світу. У цій статті подано вичерпний огляд принципів і теоретичних основ TBLT, підкріплений ретельним оглядом літератури.

Огляд літератури продемонстрував масштабні дослідження, проведені щодо TBLT, з видатними вченими, які внесли цінну інформацію про розробку завдань, виконання та вплив TBLT на результати вивчення мови. Переглянуті дослідження постійно підкреслюють позитивний вплив TBLT на мотивацію учнів, розвиток вільного мовлення та набуття стратегій спілкування. Крім того, дослідження підкреслили важливість автентичності завдання, самостійності учня та осмисленого використання мови в класах TBLT.

Поєднуючи вивчення мови з автентичними завданнями, TBLT усуває розрив між навчанням у класі та використанням мови в реальному житті, надаючи учням навички та впевненість, щоб орієнтуватися в змістовному спілкуванні в різноманітних контекстах. Переглянута література підкреслює ефективність TBLT у різних середовищах вивчення мови, включаючи класи для другої мови, програми занурення та інтенсивні мовні курси.

Також обговорювалися практичні міркування щодо впровадження TBLT, включаючи вибір завдань, техніку виконання завдань і роль вчителя як фасилітатора значущої комунікації. Крім того, в огляді літератури досліджено напрями поточних досліджень і майбутні напрямки для TBLT, такі як інтеграція технологій, методи оцінювання та вплив соціокультурних факторів на навчання на основі завдань.

TBLT представляє динамічний і орієнтований на учня підхід, який сприяє засвоєнню мови через автентичні завдання та змістовне спілкування. Його принципи узгоджуються з сучасними теоріями вивчення мови та сприяють залученню учнів, мотивації та розвитку навичок. Оскільки педагоги продовжують використовувати TBLT, подальші дослідження та педагогічні інновації, безсумнівно, покращать наше розуміння та застосування цього підходу, забезпечуючи його постійну ефективність у контексті викладання мови.

Використана література:

1. Van den Branden K. *Task-based language education : From theory to practice*. Cambridge : Cambridge University Press, 2006. 284 p.
2. Willis J., & Willis D. *Doing Task-Based Teaching*. Oxford : Oxford University Press. 2007. 294 p.
3. Ellis R. *Task-based Language Learning and Teaching*. Oxford : Oxford University Press. 2003. 387 p.
4. Long M. H., & Crookes G. Three Approaches to Task-Based Syllabus Design. *TESOL Quarterly*. 1992. Vol. 26. № 1. P. 27–56.
5. Nunan D. *Task-based language learning*. Cambridge : Cambridge University Press. 2004. 222 p.
6. Skehan P. A Framework for the Implementation of Task-based Instruction. *Applied Linguistics*. 1996. Vol. 17, № 1. P. 38–62.
7. Skehan P. *Second language task-based performance : Theory, research, assessment*. London, UK; Routledge, 2018. 350 p.

References:

1. Van den Branden K. (2006) *Task-based language education : From theory to practice*. Cambridge : Cambridge University Press. 284 p.
2. Willis J., & Willis D. (2007) *Doing Task-Based Teaching*. Oxford : Oxford University Press. 294 p.
3. Ellis R. (2003) *Task-based Language Learning and Teaching*. Oxford : Oxford University Press. 387 p.
4. Long M. H., & Crookes G. (1992) Three Approaches to Task-Based Syllabus Design. *TESOL Quarterly*. Vol. 26 (1). p. 27–56.
5. Nunan D. (2004) *Task-based language learning*. Cambridge : Cambridge University Press. 222 p.
6. Skehan P. A. (1996) Framework for the Implementation of Task-based Instruction. *Applied Linguistics*. Vol. 17 (1). P. 38–62.
7. Skehan P. (2018) *Second language task-based performance : Theory, research, assessment*. London, UK; Routledge. 350 p.

A. Shykun. Task-based language teaching: enhancing language acquisition through meaningful communication. Principles and literature review.

Task-Based Language Teaching (TBLT) is an instructional approach that focuses on the use of authentic, real-world tasks as the primary unit of language learning. In TBLT, learners engage in purposeful, meaningful tasks that require the application of language skills to achieve a specific goal or outcome. This approach places an emphasis on communication, collaboration, and the development of language proficiency through meaningful language use. The core principles of TBLT involve task selection, task performance, and language focus. Tasks should be relevant, challenging, and authentic, requiring learners to communicate and interact with others to achieve a specific goal. During task performance, learners engage in the task, utilizing their linguistic and communicative resources to complete it. Language focus activities may be integrated within or after the task to address specific language features or provide additional support as needed. Moreover, TBLT has gained prominence in language education due to its learner-centered and communicative nature. It promotes learner autonomy, encourages meaningful communication, and fosters the development of both fluency and accuracy in language use. TBLT has been implemented across various contexts, including classrooms, language programs, and second language acquisition research. As a dynamic approach, TBLT continues to evolve and adapt to different educational settings and learner needs. Its implementation may vary based on factors such as learner proficiency levels, cultural contexts, and pedagogical considerations. Research on TBLT has explored its effectiveness in promoting language learning outcomes, learner motivation, and the integration of technology in task design and implementation.

Key words: *Task-Based Language Teaching (TBLT), instructional approach, authentic tasks, real-world tasks, meaningful language use, core principles, task selection and design, interaction.*